

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 20ο ΑΙΩΝΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

 Το κείμενο του σχολικού βιβλίου με πλαγιότιτλους
Πηγή: <http://www.venetokleio.gr/Παναγιώτης Αθανασόπουλος>

Ο αριθμός των προσφύγων, οι οποίοι κατέφυγαν στην Ελλάδα κατά το 19ο αιώνα, δεν ήταν πολύ μεγάλος. Αντίθετα, τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα τα κύματα των προσφύγων που έφθαναν στην Ελλάδα ήταν συχνότερα και πολυαριθμότερα. Αιτία ήταν οι πολεμικές συγκρούσεις και η εχθρότητα μεταξύ των κρατών της Βαλκανικής χερσονήσου, ως συνέπεια του γενικότερου ανταγωνισμού στην περιοχή. Αποκορύφωμα στην όλη κίνηση των πληθυσμών αποτέλεσε ο ξεριζωμός του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης το 1922. Ο μεγάλος αριθμός των προσφύγων και ο οριστικός χαρακτήρας που πήρε η εκδίωξη από τις πατρογονικές εστίες ανάγκασε την ελληνική πολιτεία να λάβει συστηματικότερα μέτρα για την περίθαλψη και την αποκατάσταση τους στη νέα πατρίδα.

Οι πρώτοι Έλληνες που πέρασαν μαζικά τα σύνορα τον 2ο αιώνα ήταν κάτοικοι της Ανατολικής Ρωμυλίας, περιοχής της Βουλγαρίας με σημαντικό ελληνικό πληθυσμό. Η αναγκαστική μετανάστευση στην Ελλάδα το 1906 ήταν συνέπεια των βιαιοπραγιών των Βουλγάρων, εξαιτίας του ανταγωνισμού Ελλάδας- Βουλγαρίας για επικράτηση στην υπό οθωμανική κυριαρχία Μακεδονία (Μακεδονικός Αγώνας). Τον ίδιο χρόνο Έλληνες κάτοικοι της Ρουμανίας απελάθηκαν, λόγω της έξαρσης που γνώριζε την ίδια εποχή το Κουτσοβλαχικό ζήτημα, το οποίο επηρέαζε τις σχέσεις Ελλάδας-Ρουμανίας.

Σύγκριση με
19ο αι.

Βασική αιτία

1922 : Το
τελευταίο και
μαζικότερο
προσφυγικό
ρεύμα

ΤΑ ΠΡΩΤΑ
ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ
ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ 2000
ΑΙ. (1906-1913)

1906 :
Αν.Ρωμυλία

1906 : Ρουμανία

 Το κείμενο του σχολικού βιβλίου με πλαγιότιτλους
Πηγή: <http://www.venetokleio.gr/Παναγιώτης Αθανασόπουλος>

Μετά την υπογραφή της συνθήκης του Βουκουρεστίου τον Αύγουστο του 1913, με την οποία τερματίζονταν οι Βαλκανικοί πόλεμοι, Έλληνες από τη Βουλγαρία, καθώς και από τη Δυτική Θράκη και το τμήμα της Ανατολικής Μακεδονίας, που είχαν κατακυρωθεί στη Βουλγαρία, καθώς και από περιοχές που είχαν παραχωρηθεί στη Σερβία, έφθασαν στην Ελλάδα. Την εποχή αυτή έφθασε και το πρώτο μεταναστευτικό ρεύμα από τη Ρωσία. Έλληνες της περιοχής του Καυκάσου, με την αναγγελία της προσάρτησης της εύφορης Μακεδονίας, άρχισαν να μεταναστεύουν στην Ελλάδα, με την ελπίδα ότι θα τους παραχωρούσαν γη. Κάποιοι απ' αυτούς κατόρθωσαν να εγκατασταθούν στην Κεντρική Μακεδονία. Το μεταναστευτικό ρεύμα αναχαιτίστηκε με επέμβαση της ελληνικής κυβέρνησης.

1913 :
Βουλγαρία, Δ.
Θράκη, Αν.
Μακεδονία,
Σερβία

Σύγκριση με
τον 19^ο αι.

- Ο αριθμός των προσφύγων, οι οποίοι κατέφυγαν στην Ελλάδα κατά το **19ο αιώνα, δεν ήταν πολύ μεγάλος.**
- **Αντίθετα, τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα** τα κύματα των προσφύγων που έφθαναν στην Ελλάδα ήταν
 - ✓ **συχνότερα**
 - ✓ **και πολυαριθμότερα.**

ΑΙΤΙΑ

Αιτία ήταν:

- ▶ **οι πολεμικές συγκρούσεις**
- ▶ και η **εχθρότητα** μεταξύ των κρατών της Βαλκανικής χερσονήσου, ως συνέπεια του γενικότερου **ανταγωνισμού** στην περιοχή.

ΞΕΡΙΖΩΜΟΣ
1922

Αποκορύφωμα στην όλη κίνηση των πληθυσμών αποτέλεσε:

- ▶ **ο ξεριζωμός του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης το 1922.**
- Ο μεγάλος αριθμός των προσφύγων
- και ο οριστικός χαρακτήρας που πήρε η εκδίωξη από τις πατρογονικές εστίες ανάγκασε την ελληνική πολιτεία:
 - ⇒ να λάβει συστηματικότερα μέτρα
 - ✓ για την περίθαλψη
 - ✓ και την αποκατάσταση τους στη νέα πατρίδα.

▲ Τα Βαλκάνια των αλληλοσυγκρουόμενων
εθνικών συμφερόντων

1. Ανατολική Ρωμυλία:1906

- Οι πρώτοι Έλληνες που πέρασαν μαζικά τα σύνορα τον 2ο αιώνα ήταν κάτοικοι της **Ανατολικής Ρωμυλίας**, περιοχής της Βουλγαρίας με σημαντικό ελληνικό πληθυσμό.
- Η αναγκαστική μετανάστευση στην Ελλάδα το 1906 ήταν συνέπεια των **βιαιοπραγιών των Βουλγάρων**,
 - ▶ εξαιτίας του **ανταγωνισμού Ελλάδας- Βουλγαρίας** για επικράτηση στην υπό οθωμανική κυριαρχία Μακεδονία (Μακεδονικός Αγώνας).

2. Ρουμανία: 1906

- Τον ίδιο χρόνο Έλληνες κάτοικοι της Ρουμανίας απελάθηκαν, λόγω της έξαρσης που γνώριζε την ίδια εποχή
 - ▶ το **Κουτσοβλαχικό ζήτημα**, το οποίο επηρέαζε τις σχέσεις Ελλάδας-Ρουμανίας.

◀ Οι πρώτοι Έλληνες πρόσφυγες του 20ου αιώνα φθάνουν από την Ανατολική Ρωμυλία και τη Ρουμανία (1906)

Μετά την υπογραφή της συνθήκης του Βουκουρεστίου τον Αύγουστο του 1913, με την οποία τερματίζονταν οι Βαλκανικοί πόλεμοι,

1. Έλληνες από τη Βουλγαρία,
2. καθώς και από τη Δυτική Θράκη
3. και το τμήμα της Ανατολικής Μακεδονίας,

⇒ που είχαν κατακυρωθεί στη Βουλγαρία,

4. καθώς και από περιοχές που είχαν παραχωρηθεί στη Σερβία,

⇒ έφθασαν στην Ελλάδα.

5. Την εποχή αυτή έφθασε και το πρώτο μεταναστευτικό ρεύμα από τη Ρωσία.

- ✓ Έλληνες της περιοχής του Καυκάσου, με την αναγγελία της προσάρτησης της εύφορης Μακεδονίας, άρχισαν να μεταναστεύουν στην Ελλάδα, με την ελπίδα ότι θα τους παραχωρούσαν γη.
- ✓ Κάποιοι απ' αυτούς κατόρθωσαν να εγκατασταθούν στην Κεντρική Μακεδονία.
- ✓ Το μεταναστευτικό ρεύμα αναχαιτίστηκε με επέμβαση της ελληνικής κυβέρνησης.

Μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους (1913) έρχονται στην Ελλάδα πρόσφυγες από τη Βουλγαρία, τη Δυτική Θράκη, την Ανατολική Μακεδονία και τη Σερβία, καθώς και από την περιοχή του ρωσικού Καυκάσου

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιες ήταν οι αιτίες των προσφυγικών ρευμάτων του 20ου αιώνα;
2. Ποια ήταν τα πρώτα μεταναστευτικά ρεύματα του 20ου αιώνα και ποιες οι αιτίες τους;

▲ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ
active member

Το συγκρότημα των
προσφυγικών συνοικιών της
Αθήνας

Κοιτάω ξανά τριγύρω και όλα μοιάζουν ξένα
και να τα αγγίξω δε μπορώ είναι καλά κρυμμένα,
κοιτάω τα σύννεφα και σκέφτομαι ταξίδια,
μα χωρίς φως όλα τα γκρίζα στη ψυχή μου είναι ίδια.
Γι' αυτό τα μάτια χαμηλώνω προς τη γη
και σε καλό μου πάλι να μου βγει,
γιατί κι αυτό το χώμα τώρα που πατάω
δε φταίω εγώ δε μ' έμαθαν να τ' αγαπάω.
Λόγια πολλά και δεν αντέχω πια
- που είναι η πατρίδα μου εκείνη η γλυκιά
που έχει στη πέτρα χαραγμένο λέει το φως
λες να την ξέχασε για πάντα ο θεός.
Και νιώθω πρόσφυγας εδώ που έχω γεννηθεί
σα τους προγόνους μου εδώ έχω στηθεί
για να ξεπλύνω τύψεις και υποσχέσεις να εκπληρώσω
πόσο ακόμα θα πληρώσω.

Έχω σημάδια προσφυγιάς και το γλυκό φιλί γιαγιάς στο μέτωπό μου.
Έχω τον πόνο αδελφό και ένα όνειρο κρυφό για φυλακτό μου.
Κάτω απ' τον ήλιο χωρίς φως, για μένα γκρίζος ο ουρανός κι όμως υπάρχω.
Παίρνω κουράγιο τραγουδώ, για όλα αυτά που αγαπώ χωρίς να τα 'χω.